No. 1171 Zaterdag 9 Juni 1906. 23ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.20,

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao 8 Juni.

REDE

van Z. E. den Gouverneur van Suriname.

Mijne Heeren!

Het een voorrecht achtende dat ik heden in Uw midden kan verschijnen tot het openen van Uwe vergadering, wil ik volgens gewoonte daaraan doen voorafgaan een kort woord betreffende den toestand der Kolonie, al ben ik mij bewust dat dit woord veel van zijn beteekenis heeft verloren na de wijziging van het Regeeringsreglement, die de behandeling der Koloniale begrooting en de daarmede gepaard gaande bespreking van de financieele en de economische omstandigheden vóór de opening der nieuwe vergadering doet afloopen.

Terugziende op het tijdvak dat verliep sedert de opening van Uwe laatste vergadering moet op de eerste plaats met dankbaarheid worden herinnerd dat deze Kolonie gespaard bleef voor ernstige min of meer algemeene rampen, als andere landen en volken teisterden en waarvan ook het Moederland niet verschoond bleef.

En al eischt de financieele toestand ongetwijfeld zorg en al zijn de economische omstandigheden onder menig opzicht anders dan wij ze zouden wenschen, toch mag ook hier niet onopgemerkt blijven wat tot dankbaarheid in het heden stemt en wat de hoop voor de toekomst verlevendigt.

De cacao crisis bleef in 1905 aanhouden; de infectie kan in geen opzicht als geweken worden beschouwd en zoolang dit niet het geval is, blijft steeds groot gevaar deze cultuur dreigen. De productie was echter in 1905 belangrijk grooter dan die van 1904 en gedurende de eerste maanden van dit jaar werd meer geplukt dan gedurende de overeenkomstige maanden van het vorig jaar. Over de vooruitzichten van den napluk wordt verschillend geoordeeld; naar veler meening zijn die min-gunstig, zoodat uit de aanvankelijk verblijdende resultaten nog niet mag worden besloten tot een grootere totaal opbrengst gedurende dit jaar.

De algemeene toestand van de cacaoboomen, die, gelijktijdig met het intreden der infectie sterk was achteruitgegaan is in de jaren 1904 en 1905 zeer verbeterd, zoodat het algemeen uitzicht van de aanplantingen veel gunstiger is geworden. De grootere levenskracht heeft zich in het laatst van 1905 en in het begin van dit jaar geuit in sterken bloei en in sterke vruchtzetting. Ging ten slotte toch een groot deel van de vruchten verloren door zwart worden en door versteening, er werd opgemerkt dat deze laatste niet zoo sterk was als het vorig jaar.

Daarnaast mag als moedgevend worden beschouwd de gunstige stand der velden, waar op eenigszins belangrijke schaal ernstige bestrijding der infectie werd beproefd.

De proef begon in November 1904 op Maasstroom, in April 1905 op Susanna'sdaal. Een sterke inkapping van de boomen werd gevolgd door bespuiting met koper preparaten. De aldus aangegrepen boomen hebben een nieuwen, gezonden, krachtigen, kruin gemaakt en dit jaar goed vrucht gezet. Op Maasstroom is helaas door zwart worden — wat met de infectie niets te maken heeft — veel verloren gegaan; op Susanna's-daal zijn de boomen thans vol gezonde vruchten, in tegenstelling met de omringende velden, die vol geinfecteerde vruchten zijn. Als deze proeven blijvend slagen kan daarin eene belangrijke vingerwijzing liggen omtrent de richting waarin, door vereenvoudiging van de methode de oplossing der quaestie, voor de Kolonie zoo van belang, moet worden gezocht.

Kan dus te dezen opzichte niet geheel zonder hoop de toekomst worden te gemoetgezien één zaak hebben de jaren van strijd en moeite, van zorg en teleurstelling wel geleerd, namelijk hoe gevaarlijk het was dat in zoo hooge mate als geschiedde, de groote Koloniale landbouw zich op één product had geworpen.

De verordening, die tot een belangrijken steun aan een bacove-cultuur voor export, de gelegenheid opent, is bestemd om mede te werken tot verbetering van den bedoelden toestand. Met een spoed en met een bereidwilligheid, die tot dankbaarheid moeten stemmen, hebben Regeering en Volksvertegenwoordiging in het Moederland samengewerkt om den beraamden maatregelen, voorzoover zij die behoefden, wettelijke sanctie te verleenen; en het daardoor mogelijk gemaakt dat de verdere voorbereiding op vasten grondslag kon worden ter hand genomen.

Bij die voorbereiding houdt het Bestuur voeling met de belanghebbende planters, en zooals U bekend is bestaat er grond voor de verwachting dat weldra eene regeling voor den opkoop en de levering zal worden getroffen, die er toe kan leiden dat nog dit jaar deze cultuur met kracht zal worden aangevat.

De suikercultuur gaf in 1905 een product dat in hoeveelheid niet veel bij dat van 1904 achterbleef; de weersgesteldheid veroorzaakte evenwel een onregelmatigen groei, die een vrij slechte sapvorming tengevolge had.

De ongewone droogte van den maanden Februari en Maart van dit jaar heeft schade berokkend aan de jonge aanplantingen.

Met het oog op ziekten, die hier en daar in het riet voorkomen worden proeven genomen met nieuwe zaadrietvarieteiten.

De prijzen die in het begin van 1905 nog zeer hoog waren daalden daarna snel, zoodat in het algemeen de prijs laag was.

De oprichting van een centrale suikerfabriek zou zeker der suikerindustrie in deze Kolonie en ook wel den landbouw in het algemeen zeer ten goede komen. Hare directe en indirecte gevolgen kunnen op velerlei gebied hoogst heilzaam zijn.

Omtrent de kansen op de verwezenlijking van de denkbeelden der Commissie, die hieromtrent van voorstellen diende, kan nog niets worden gezegd. Deze zaak is nog in beraad bij het Opperbestuur. Ongetwijfeld verleent de algemeene instemming, die deze denkbeelden bij U vonden, haar krachtigen steun.

De Rijstproductie toonde tegenover het voorafgaand jaar eene vermeerdering met ca. 30%; deze cultuur blijft zich bij den kleinen landbouw geregeld uitbreiden. Waar de waarde van den invoer van dit product over het laatste jaar nog ongeveer 4½ ton bedroeg, bestaat er alleen reeds voor eigen consumptie, nog gelegenheid tot belangrijke vermeerdering van deze cultuur.

Al ontbreekt het niet aan teekenen van terugkeerend vertrouwen, tengevolge van de ziekten waaraan de cacao leed en ook in verband met den min gunstigen stand van de suikerprijzen, kon in het afgeloopen jaar geen sprake zijn van belangrijke oplevering van den Grooten Landbouw.

Daarentegen steeg het aantal voor Kleinen Landbouw uitgegeven perceelen van ruim 4200 ten oppervlakte

Feuilleton.

De oorsprong van het vulkanisme.

Water en vuur, die twee groote tegenstellingen in de natuur, voeren ook in het binnenste der aarde een fellen strijd om het bestaan, waarvan de gevolgen zich aan ons doen kennen als de alles vernielende krachten van het vulkanisme. Waar de Titanenstrijd tusschen de woedende elementen gevoerd wordt, daar is het alsof de furiën over de aarde losgelaten worden, wier eenige doel schijnt te zijn, om in een oogenblik des tijds alles, wat op haren weg komt, te vernietigen.

Van tijd tot tijd worden wij er dan nog eens aan herinnerd, dat onze oude aarde, in den regel zoo kalm en onbeweeglijk, en waarop wij ten allen tijde vertrouwd hebben als op een voorbeeld van standvastigheid, toch eigenlijk nog zeer onbetrouwbaar is en op gevoelige wijze komt de waarschuwing tot ons van het onberekenbare, zelfs in de natuur, met haar eeuwige wetten.

Dan wordt ons nog weer eens duidelijk gemaakt, dat in het binnenste van dit, schijnbaar zoo passieve, omhulsel nog verraderlijke resten sluimeren van de oude oerkrachten onzer planeet, die onverwacht nog eens ontwaken, om ons hare ontembare macht te doen gevoelen.

Nog versch ligt ons allen het treurige drama in het geheugen, dat in het jaar 1902 op het eiland Martinique afgespeeld werd, waar de uitbarsting van den Mont Pelée zulke verwoestingen aanrichtte, dat de volkrijke stad St. Pierre in enkele minuten in een puinhoop veranderd werd en de gansche bevolking het leven liet.

Nog geen twintig jaren te voren, in 1883, was het de uitbarsting op het eiland Krakatao, die dood en verderf verspreidde, waarbij 50,000 menschen het leven lieten, als slachtoffers van den, daarmede gepaard gaanden, ontzettenden vloedgolf.

En thans kwam, als derde onheilsbode van de gloeiende en kokende ingewanden der aarde, de treurige tot ons van de verschrikkelijke catastrophe in de omgeving van den Vesuvius, tengevolge van de uitbarsting in het begin van April.

Deze tragische gebeurtenis herinnert, wat hare gevolgen betreft, in vele opzichten aan de uitbarsting van denzelfden vulkaan in het jaar 78 na Chr., waarbij de steden Herculanum en Pompeji door de asch bedolven en verwoest werden. Doch met één verschil: er zijn gelukkig veel minder menschenlevens te betreuren, daar op de sterrenwacht, die op den Vesuvius opgericht is, reeds vooraf teekenen van verhoogde werkzaamheid waargenomen waren en daarom bijtijds van het observatorium waarschuwingen naar de omliggende plaatsen waren gezonden.

De catastrophe van het jaar 79 was trouwens nog veel geweldiger, en zij kwam volkomen onverwacht. Er hadden destijds namelijk reeds sedert verscheidene eeuwen geen uitbarstingen van den Vesuvius plaats gehad, zoodat men hem als volkomen uitgedoofden vulkaan beschouwde, waarvan men niets meer te vreezen had.

De bovenste kegel was er, bij een vroegere uitbarsting, geheel afgeslagen, en op den overgebleven afgeplatten noordelijken top, den Monte Somma, tot waar de berg geheel begroeid was, heerschte zulk een idylische rust, dat nog ten tijde van Strabo, die in 24 na Chr. stierf, de Romeinen, zonder eenig gevaar te vermoeden, er hunne kudden lieten grazen.

De krater was gedurende al die eeuwen verstopt geweest door de verharde lava en de vulkanische gesteenten, en juist in dat geval volgt er in den regel een uitbarsting, die des te heviger is, naar mate het tijdperk van rust langer geduurd heeft. De spankracht van de vulkanische gassen heeft zich dan zoolang opgehoopt, dat zij den krater ten slotte uit elkaar doen barsten en springen en de vulkanische producten zich met geweld een uitweg banen.

Toch bleek thans, bij de jongste uitbarstingen, dat de herhaalde kleinere uitbarstingen van de laatste eeuwen de krachten van het onderaardsche monster nog volstrekt niet uitgeput hadden.

Een geweldige stroom van gloeiend vloeibare lava, ter hoogte van 7 meters en ter breedte van 200 meters, die alles op zijn weg verschroeide en verbrandde, vloeide met verbazende snelheid van de berghelling af over Bosco Trecase en Oratorio naar Torre Annunciato.

Deze laatste stad telde 32,000 inwoners, waarvan er reeds denzelfden dag 30,000 gevlucht waren.

van Ca. 12000 H. A. tot ruim 5000 ter grootte van ruim 13100 H. A.

Bij voortduring toont alzoo dit bedrijf zijn levensvatbaarheid, ook door zich steeds op meer soorten van kleine cultures toe te leggen.

Ofschoon de afzet van de producten van den kleinen landbouw op dit oogenblik nog geen ernstige moeilijkheden ondervindt, en voor de meeste producten plaatselijk nog zeer goede prijzen kunnen worden bedongen, zal ook de kleine landbouw, naar mate hem de cacao ten deele ontvalt zich aan andere cultures voor export moeten wijden. Is daarom ook voor dit klein bedrijf het in het leven roepen van bacovencultuur voor export van belang, in dit verband verdient ook de geleidelijke toeneming van de koffiecultuur opmerking en toejuiching.

Door afwerking van de vestigingsplaatsen langs den spoorweg en door voltooiing van de werken aan de Saramaccapolder wordt aan de behoefte aan geschikten bouwgrond voor den kleinen landbouw tegemoet gekomen.

Tengevolge van hevigen regenval in korten tijd, en snel toeschieten van boschwater werd op meer dan een plaats in de Kolonie door den kleinen landbouw overlast ondervonden en ook wel schade beloopen. Maatregelen om deze nadeelige gevolgen voor de toekomst zooveel mogelijk in te perken en te voorkomen worden beraamd.

Voor de verdere ontwikkeling van den kleinen landbouw moet de oprichting in het laatste jaar van een 4tal credietbankjes op coöperatieven grondslag van groot belang worden geacht.

De daling van de marktprijzen van de Balata, waarvan ten vorige jare bij de opening Uwer vergadering moest worden gesproken, werd in 1905 niet opgeheven zoodat de prijzen gedrukt bleven. Sedert kwam er eenige verbetering, waarschijnlijk door vermindering van den voorraad, zoodat de verwachtingen voor 1906 niet ongunstig kunnen worden ge noemd. De productie was, in verhouding tot den weinig gunstigen stand der markt, nog vrij belangrijk; ruim 244 ton of slechts 15 ton minder dan in 1904.

In de Goudindustrie ontwikkelde het groot-bedrijf in het algeloopen jaar—waarschijnlijk ook in verband met het feit dat de eerste goudzone nog niet door den spoorweg is bereikt—nog weinig kracht, al zijn er eenige teekenen van vermeerderde belangstelling. Het kleinbedrijf nam daarentegen, voornamelijk door uitbreiding van het onderhuursysteem zeer toe. De totale goudproductie steeg van 802 Kgr. in 1904 tot 1071 Kgr. in 1905; dientengevolge de opbrengst van de goudbelasting van Ca. f 56000 tot Ca. f 75000.

Daarentegen daalden de vergunnings- en concessierechten van ongeveer f 104000 tot Ca. f 86000, zoodat ondanks de zooveel grootere productie door de Koloniale geldmiddelen slechts f 900 à 1000 meer uit het goud werd ontvangen.

Het rapport van de Commissie, die de vraag bestudeert of wijziging van de goudverordening noodig of wenschelijk is in het belang van de ontwikkeling van het klein bedrijf kan binnen kort worden tegemoet gezien.

De spoorwegaanleg werd ook in het afgeloopen jaar met kracht doorgezet. Sinds 1 Januari jl. is het gedeelte tot Kwakoegron voor het publiek verkeer geopend.

De voortgang van de werkzaamheden ondervond veel bezwaren door ziekte onder de arbeiders en de mede daardoor veroorzaakte schaarschte aan arbeidskrachten.

Zonder deze bezwaren, waardoor de aanleg werd bemoeilijkt bij het doortrekken van waarschijnlijk wel de ongezondste streek, die door den spoorweg gesneden wordt, zou nu reeds Guyana-goud-placer zijn bereikt. Vermoedelijk zal dit nu eerst in October a. s. het geval zijn, terwijl dan in het eind van het jaar het placer de Jong, en daarmede de eerste goudzone voldoende bereikt wordt.

De opmetingen, die gedurende de laatste maanden plaats vonden stellen in staat om binnen betrekkelijk korten tijd voorstellen aanhangig te maken, die zullen strekken om principeele beslissing te verkrijgen omtrent het doortrekken van den spoorweg naar de tweede goudzône.

Ten opzichte van de Boschexploitatie kan worden medegedeeld dat voortgezet onderzoek heeft aangetoond dat het niet wenschelijk is om tot eene proefexploitatie over te gaan in het boschgedeelte, waarvan bij de opening van Uwe laatste vergadering sprake was. De houtrijkdom, hoewel voldoende, wordt te afwisselend geacht om dit gedeelte voor eene exploitatie volgens bedrijfsplan in aanmerking te brengen.

Daarentegen werd bij den Brownsberg een voldoend aanengesloten boschcomplex gevonden om volgens een bedrijfsplan te worden geëxploiteerd. Voorstellen voor de uitvoering van een kapplan zullen U waarschijnlijk in den loop van dit jaar kunnen bereiken.

In het Bestuur der Kolonie kwam verandering door het aftreden van den Gouverneur C. Lely, wiens naam alhier ongetwijfeld in dankbare herinnering zal blijven.

Op wetgevend gebied was het afgesloten zittingsjaar niet onvruchtbaar. Ik gewaagde reeds van de verordening tot het in het leven roepen van een bacovencultuur voor export; met voorbijgang van andere, herinner ik verder nog aan: de verordening op de inkomstenbelasting, aan die tot wijziging van het Kiesreglement; aan die tot wijziging van het Reglement van politie op de koffiehuizen enz; aan die tot wijziging en aanvulling van de bepalingen van het Burgelijk Wetboek omtrent vaderlijke macht en voogdij en tot daarmede verband houdende wijziging van het wetboek van burgelijke rechtsvordering en van het wetboek van strafrecht.

Ook in het nieuwe zittingsjaar zal een ernstig beroep op Uwe werkkracht en toewijding worden gedaan.

Belangrijke ontwerp-verordeningen zijn nog bij U aanhangig, voor andere zal ik Uwe medewerking inroepen.

Ik noemde U reeds een tweetal in verband met spoorwegaanleg en boschexploitatie. Thans voeg ik, zonder naar volledigheid te streven, daaraan toe de mededeeling dat in den loop van dit zittingsjaar — en tendeele zeer spoedig — U zullen bereiken, voorstellen:

tot regeling van de arbeidsovereenkomst voor de goud- en balata-industrie;

betreffende het verleenen van concessies voor den aanleg en de exploitatie van werken van openbaar nut op domeingrond;

tot gelijkmaking van de voorwaarden, waaronder ingeborenen en immigranten voor de uitoefening van den kleinen landbouw grond kunnen verkrijgen;

tot vervanging van het patentrecht op den verkoop van gedistilleerd door eene andere regeling;

tot regeling van den verkoop van opium;

tot het bijdragen van de goudindustrie in de kosten van spoorwegaanleg en exploitatie;

tot het instellen van een onderzoek naar den omvang van de ziekte der lepra of melaatschheid;

tot wijziging van art. 277 van het wetboek van strafrecht;

tot herziening van het tarief van invoerrechten;

terwijl ik mij vlei dat het heropend overleg met het Opperbestuur den weg zal banen tot een behoorlijke verlichting van Paramaribo.

Mijne Heeren! Ik bepaalde eenige oogengenblikken Uwe aandacht bij voorname middelen van bestaan voor onze bevolking en bij voorname maatregelen tot verbetering van den economischen toestand; ik eindig dit overzicht in den toon, waarin ik het begon.

Naast veel wat zorg baart en zou kunnen neerdrukken, ook meer dan één feit en verschijnsel, dat de hoop verlevendigt. En nu willen wij—gij Mijne Heeren en ik—samenwerken opdat voor zooveel dit aan ons ligt, de nevelen optrekken en het zonlicht doorbreke.

Omtrent den weg, die daartoe moet worden gevolgd bestaat overeenstemming.

Eenerzijds, vermijding van alle niet bepaald noodige uitgaven; bezuiniging waar die, zonder schade voor het geheel, maar eenigszins mogelijk is. Onze Koloniale huishouding zal uit dit gezichtspunt met zorg worden nagegaan door eene Commissie, die ik daartoe met uitgebreide bevoegdheden zal benoemen en waartoe ook de medewerking van nietambtelijke personen zal worden verzocht.

Maar anderzijds, niets verzuimd wat op den duur tot verbetering van den financieelen toestand en tot versterking van het economisch weerstandsvermogen kan leiden.

De ervaring leert dat het Moederland ons daarbij de behulpzame hand niet weigert, maar tot steun, waar die op goeden grond gevraagd wordt, steeds bereid is. Met kracht worde daarom voortgewerkt aan datgene

wat den landbouw—groot of klein—kan bevorderen en sterken;

wat voor een bloeiende verzamelnijverheid den weg kan banen;

wat de rijkdommen der wouden op de wereldmarkt kan brengen en daar kan doen concurreeren;

wat het binnenland kan ontsluiten en toegankelijk maken.

En daarnaast zij niet minder ernstig de aandacht gevestigd op de geestelijke en zedelijke factoren, die ten slotte toch de kracht van een volk bepalen; sterken wij die factoren voor zoover dit door wetgeving en bestuur kan geschieden en stalen wij daardoor ons volk voor den strijd, ook op economisch gebied.

Werken wij zoo Mijne Heeren samen,— sterk door wederzijdsch vertrouwen en door wederzijdsche waardeering,—aan de taak, die ons is opgelegd; bevorderen wij daardoor naar vermogen den bloei dezer Kolonie en zegene God ook dit jaar onzen gemeenschappelijken arbeid.

Ik verklaar de vergadering van de Koloniale Staten geopend."

Een daverend applaus volgde op deze belangwekkende, zaakrijke rede, die een prachtig overzicht geeft over den werkelijken toestand van Suriname en een goed doordacht werkplan voor de toekomst aanbiedt.

Moge het Onze Zusterkolonie goed gaan onder de bekwame leiding van Z. E. IDENBURG.

Is die stroomende vuurmassa éénmaal in beweging, dan is er geen ontkomen aan, tenzij men een grooten voorsprong heeft.

Uit de scheuren en barsten van den berg werden onnoemelijke massa's gloeiende steenen uitgebraakt, en, wat het grootste gevaar oplevert, er stijgen ontzaglijke aschmassa's, bestaande uit fijn poeder en gruis van de vulkanische gesteenten, uit den krater op, gepaard met geweldige hoeveelheden stoom.

Deze verdicht zich tot water en dit vermengt zich met de vulkanistoffen tot een geweldigen aschregen, die den geheelen omtrek bedekt en verwoest, en zelfs tot in Napels, de zon verduistert.

Die aschregen is juist de bron van het allergrootste gevaar bij deze ontzettende catastrophen en daardoor alleen zijn indertijd Herculanum en Pompeji, met al de bewoners, in een oogwenk des tijds vernietigd.

Zoo is het ook thans gegaan met Ottojano, een stad van 13000 inwoners, die, zeer dicht bij den vulkaan gelegen was, en, evenals vóór 50 eeuwen met Pompeji geschied is, door een laag asch en steenen bedekt werd, waarvan de dikte zelfs niet bij benadering is te schatten.

Gelukkig was het grootste gedeelte van de bevolking bijtijds gevlucht, maar toch werden er nog 200 lijken onder de asch begraven.

Bij het lezen van de diep treurige verhalen omtrent deze uitbarsting en bij de gedachte aan het meedoogenloos spel der ontembare vulkanische krachten, die uit het binnenste der aarde op hare bewoners losgelaten worden, zal bij menigen lezer de vraag op de lippen gekomen zijn: wat mag toch de oorzaak van die noodlottige natuurverschijnselen zijn en staat de mensch dan geheel machteloos tegenover dit grootsche, doch wreede spel der natuurkrachten, kan het op handen zijn van een uitbarsting niet vooraf berekend worden, zoodat men de vreeselijke gevolgen, althans zooveel mogelijk, zou kunnen voorkomen?

Hoewel de oorzaken van het vulkanisme tot nog niet volkomen bekend zijn, zoo is daarover toch in de laatste jaren een geheel nieuw licht opgegaan. De oude theorie eener, inwendig nog volkomen gloeiend, vloeibare, aarde vindt tegenwoordig onder de ernstige geologen geen aanhangers meer. Zij vormde een eeuw geleden een stokpaardje van de oudere geologen, en, onder hen, in de eerste plaats van Humboldt en zelfs nog vóór een kwart eeuw verkeerde zij in vollen bloei.

Volgens deze theorie zou de aarde zoo ongeveer verkeeren in een toestand van een blaas, met een slechts zeer dunnen buitenwand: de eigenlijke vaste aardkorst, en opgevuld met een gloeiende massa van lava en gesmolten gesteenten: op grootere diepten, dichter bij het middelpunt der aarde, zou die massa zelfs in gasvormigen toestand verkeeren.

Van tijd tot tijd zou er dan, door de aantrekkende werking van zon en maan, evenals bij de zee, een soort van springvloed in dien gloeienden oceaan plaats hebben, de dunne aardschors zou splijten en de lava, door den krater, die op een spleet geplaatst is, naar boven spuiten.

Dit zou trouwens, zooals men met voldoening beweerde, een zeer nuttige gang van zaken zijn, daar de vulkanen zouden werken als veiligheidskleppen van de gloeiende aardkern, waardoor de opgehoopte gassen konden ontwijken, die anders wel eens, door hun geweldige drukking, den geheelen aardschen stoomketel uit elkaar konden doen springen, zoodat door de uitbarsting erger werd voorkomen.

En men zeg dan ook, naar het heette, in den regel, dat een ernstige aardbeving eindigde met een vulkanische uitbarsting, daar alsdan de gassen, die de rommelingen in de ingewanden der aarde veroorzaakten, bijtijds een uitweg vonden.

Mooi gevonden was dit alles zeer zeker en er waren inderdaad verschillende verschijnselen, die het denkbeeld van een gloeiend vloeibare aardkern, zoo al niet waarschijnlijk, dan toch zeer verklaarbaar maakten.

Vooreerst de gloeiende massa's zelf, die uit het binnenste der aarde schenen op te stijgen, en de warme bronnen, die althans wezen op een hoogere temperatuur op groote diepten, terwijl in de tweede plaats de mijnwerkers daarvan uit eigen ervaring konden meespreken.

Door het boren van diepe putten heeft men toen zelfs den graad van die toeneming der temperatuur trachten te meten, en vond men, dat deze voor elke 30 M. diepte ongeveer met 1 graad C. toenam, zoodat reeds op een diepte van 3000 M. de temperatuur van kokend water bereikt zou zijn, en op een diepte van 60,000 M. een temperatuur van 2000 gr. C., altijd in de veronderstelling, dat de toeneming steeds in dezelfde mate voortging.

Dit kon echter slechts op een gissing berusten, daar de grootste diepte tot waar men in de aarde is doorgedrongen, slechts ongeveer 2000 M. bedraagt.

Bij een temperatuur van 2000 gr.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

„De Curaçaosche Courant."

Deze Collega verklaart in zijn nummer van gisteren:

„Wij zijn gemachtigd het bericht van „de Surinamer", door den *Amigoe di Curaçao* overgenomen, op de meest stellige wijze tegen te spreken.

Dat bericht meldde dat Mr. Fabius eene reis naar Curaçao zou ondernemen en hier zes maanden verblijven om den kolonialen toestand na te gaan, inzonderheid de oorzaken van den achteruitgang des handels, van de minder gewenschte verhouding tusschen den Gouverneur van Curaçao en de bevolking, de vlaggengeschiedenis en de verhouding met Venezue la en de onderwijsquaestie.

Deze tegenspraak door ons geschiedt geenszins op losse gronden, doch met behoorlijke kennis van de waarheid."

Dat bovenstaand bericht voorkwam in „*De Surinamer*" weten wij, of dat bericht steunt op losse gronden, weten wij niet, maar een ieder die ons blad leest, zal met volle zekerheid kunnen getuigen, dat de Amigoe di Curaçao dergelijk bericht niet heeft overgenomen.

Wat wij wel overnamen uit *De Surinamer* is een tweede bericht, een officieele mededeeling, dat Mr. Fabius gedurende zes maanden hier ter beschikking gesteld zal worden van den Gouverneur van Curaçao, inzonderheid met het oog op de regeling der Comptabiliteit in deze Kolonie.

De lezers van *De Curaçaosche Courant*, die niet de Amigoe ontvangen worden door bovenstaande verklaring van dezen Collega in den waan gebracht, dat wij op voor ons niet bewezen gronden, zulk een ernstig bericht de wereld in sturen. En juist het omgekeerde heeft plaats gehad. Wij kenden het bericht zeer goed, maar namen om bijzondere redenen alleen over, wat officieel van *De Surinamer* werd gemeld, zonder met een enkel woord ook maar te reppen van het bericht, dat wel door *De Cur. Cour.*, ofschoon zonder eenig bewijs, wordt tegengesproken, maar ook hier het eerst bekend gemaakt.

Een kleine rectificatie zal eerlijkheidshalve de volgende week wel niet uitblijven; maar 't is toch werkelijk een onbegrijpelijke vergissing! Hoe kan *De Cur. Cour.* in de Amigoe iets lezen, waarvan geen letter staat afgedrukt? Of moest de Amigoe er maar worden bijgesleept? Waarom dan toch?

Onze Financiën.

Gedurende het eerste kwartaal van 1906 bracht Curaçao aan belastingen op ƒ 72,920,27, tegen ƒ 79,517,07 gedurende de drie eerste maanden van het vorige jaar. De overige inkomsten beliepen ƒ 13,755,34½ tegen ƒ 40,946,56½ in het eerste kwartaal van het vorige jaar.

Havennieuws.

Het stoomschip *Merida* gaat naar New-York om te dokken, hoogst waarschijnlijk zal nu de *Christiansted* van tijd tot tijd naar Maracaibo gaan.

Nieuw licht.

Op de vooruitstekende landtong van het Rif is een hooge staak geplaatst, blijkbaar met het doel om ook deze gevaarlijke punt des avonds te verlichten bij het uit- of invaren van schepen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Anita C., bfk.; Leonardo Cardenas Pinto; Maria De Windt; E. A. Holmes, 2; Guillermina Kristen; Lassére & Co; Rifaela Parma; Emilia M. Vda. Santiago; A. H. Senior & Co.; Ch. Stuas, bfk; Generozó Wolter; F. A. D. D. Zalm; Adelaida Ponse.

Aangeteekende stukken: Cornelio Brito; Ch. Justting é hijos; C. Hellmund & Co.; B. D. Osoris; Reverendo Cura Párroco; G. A. Pinedo, 2; en een briefkaart zonder adres verzonden door: Aristides.

Sterfte.

Gedurende de maand Mei zijn in 't stadsdistrict alhier overleden 31 personen: 24 volwassenen en 7 kinderen.

Buitenland.

SPANJE.

Men schijnt door huiszoeking bij Manuel Morales, de anarchist die een bom wierp achter het rijtuig van het koninklijk bruidspaar, op het terugkeer van de kerk naar het paleis, een groot complot van een uitgebreide samenzwering te hebben ontdekt. Eenzelfde persoon heeft zoowel dezen aanslag voorbereid en geregeld als dien welke verleden jaar op 31 Mei te Parijs tegen koning Alfonsus was beraamd.

Het getal dooden bedraagt nu 24, gewonden en dooden te samen 103.

Manuel Morales heeft zich gezelfmoord, toen hij op het punt stond gepakt te worden; zijn medeplichtige is ook gevat.

FRANKRIJK.

—De stakingsbeweging te Parijs neemt steeds grootere afmetingen aan: Op de praefectuur van politie schatte men het aantal stakers op ruim 195.000; vooral in de metaalnijverheid neemt het aantal stakers toe. Te Toulon hebben de kellners gestaakt en zijn alle café's gesloten. De troepen hebben handen vol werk.

RUSLAND.

Op den vreugdedag [sic] der opening van de Doema waren te Petersburg omvangrijke maatregelen tot afzetting van de straten genomen. Tot op kilometers van het Winterpaleis af waren allen daarheen leidende straten afgezet: troepen, gendarmerie en politie zorgden er voor dat niemand, die zich niet volkomen goed bekend kon maken als gerechtigd om er heen te gaan, het paleis kon naderen. Ieder, die de openingsplechtigheid wilde bijwonen, moest een portret toonen van zichzelf en zijn koetsier, welke dan vergeleken werden met die welke de veiligheidspolitie bij het paleis had. Wie geen portret had, moest het laatste eind te voet afleggen. Van den vroegen ochtend af waren de Nikolaj en de Slotburg afgezet; op de Newa stoomden alleen de politiebooten in groot aantal heen en weer.

Na de godsdienstoefening en het uitspreken der troonrede vol mooie woorden maar ook vol beperkende bepalingen, vertrok de keizerlijke stoet in dezelfde orde, als hij gekomen was. De majesteiten werden zoodra de troonrede gelezen was en tot bij het verlaten van de zaal met geestdrift toegejuicht door de waardigheidbekleeders en militairen, maar de volksvertegenwoordigers stemden met deze toejuichingen niet in. Zij maakten zwijgend een buiging. De toespraak van den Keizer maakte blijkbaar op de volksvertegenwoordigers weinig indruk.

Na deze openingszitting in het winterpaleis, verzamelden de volksvertegenwoordigers, leden van den Rijksraad, ministers, enz. zich in het Taurische paleis; op den weg daarheen door duizenden menschen begroet met de kreten: Vrijheid! Amnestie! Landverdeeling! enz.

In het paleis waren de vertegenwoordigers merkwaardig om aan te zien. Daar waren heeren in rok en mannen in werkmanskiel, de een droeg verlakte schoenen, de ander vetlaarzen. Boeren uit Klein-Rusland met lange haren en in witte, bontbestikte kleeding; boeren uit de Bessarabische grensdistricten in bijna Tyroolsche dracht, kozakken uit den Oeral, uit het Don-gebied, uit Astrachan, Joden met kurketrekkers langs de ooren hangend, Tartaren met het kapje op, Mohammedanen uit Orenberg met den tulband en de zijden chalát. Bisschop baron von der Ropp droeg de lilakleurige bisschoppelijke soutane.

Ook hier werd de plechtigheid met een godsdienstoefening geopend.

Tot voorzitter werd gekozen prof. Moeromtsef, wat met algemeenen bijval begroet werd; hij besteeg den voorzittersstoel onder luide toejuichingen.

C. smelten echter alle bekende gesteenten, en dus zou reeds op een diepte van 60,000 meter de vloeibare kern bereikt zijn, dat is op een diepte, die niet meer bedraagt dan 1|100 van den straal der aarde. De dikte van de vaste schors zou dan, naar verhouding, niet meer bedragen dan die van het papier op een aardglobe van 1 M. middellijn.

Later begreep men echter, dat deze voorstelling der zaak veel te ver ging Als het waar was, wat Von Humboldt beweerde, dan zouden wij inderdaad boven die gloeiende hel zweven als op een vliesje van een zeepbel, dat elk oogenblik kon barsten. En hoe zou die dunne schaal de drukking kunnen weerstaan van dien voortdurend kokenden, ontplofbaren ketelinhoud, met zijn onberekenbaar hoogen manometerstand, terwijl de uitwendige geweldige krachten van zon en maan, dat evenwicht onophoudelijk trachten te verbreken? Het zou in dat geval eigenlijk een wonder moeten heeten, dat er niet elk oogenblik over de geheele aarde uitbarstingen plaats hebben. En zulks is in werkelijkheid niet het geval; vulkanische uitbarstingen zijn gelukkig ver van algemeen en ook in vroegere aardperioden zijn er tijden geweest, dat de vulkanische werkzaamheid slechts zeer gering was.

Bovendien kan uit de toenemende temperatuur geen positief besluit getrokken worden, daar de proeven niet steeds overeenkomstige uitkomsten opleverden en slechts tot op een geringe diepte konden voortgezet worden. Verder gaat de vergelijking met de veiligheidskleppen van een stoomketel volstrekt niet op, daar de hoogste vulkanen, met den omvang der aarde vergeleken, slechts kleine wratjes zijn en de kraters slechts microscopische prikjes in het papier van een aardglobe, zoodat zij onmogelijk dienst zou kunnen doen als veiligheidskleppen voor de geweldige spanning in dien aardschen stoomketel.

Tegenwoordig is men dan ook van dien stoomketel- of zeepbeltheorie geheel en al teruggekomen. Zelfs ook voor de verklaring van de hevigste vulkanische verschijnselen is het voldoende, om betrekkelijk kleine, afzonderlijke onderaardsche bekkens van vloeibare lava aan te nemen, op geen grootere diepten dan ongeveer 69 kilometers, zooals ook de berekening van de toenemende temperatuur verlangt. Daardoor zou toch voldoende de geweldige krachtsontwikkeling kunnen verklaard worden en wordt het ook veel beter begrijpelijk, dat die kracht betrekkelijk weer zoo spoedig — en somtijds zelfs voor goed — uitgeput geraakt.

Als de geheele inwendige aarde, behalve het dunne vliesje van 1|100 van den straal, een gloeiend vloeibare massa was, dan zou dit onverklaarbaar zijn en de, uit het inwendige opdringende, krachten zouden nog veel ontzettender catastrophen moeten veroorzaken, dan thans het geval is.

De naaste aanleiding tot de uitbarstingen kan niet met zekerheid vastgesteld worden, doch zeker is het, dat de toetreding van zeewater in de lavabekkens, door het ontstaan van scheuren onder den zeebodem, daarbij een groote rol speelt, zooals blijkt uit de geweldige massa's stoom, die bij een uitbarsting uit den krater ontwijken.

Het water wordt in het lavabekken plotseling tot een verbazend hooge temperatuur en spanning verhit en daardoor ontstaat de kracht voor de uitbarsting, die weer uitgeput is, als de stoom ontsnapt is.

Voor deze verklaring pleit ook het feit, dat de meeste vulkanen aan de kusten of zelfs op eilanden gelegen zijn.

En wat nu de voorzorgsmaatregelen betreft, moest vooreerst de omgeving van een vulkaan, die nog niet is uitgedoofd, niet als woonplaats voor menschen gebezigd worden en verder is het noodig — hetgeen tot nog toe te veel verzuimd is — de vulkanen voortdurend zorgvuldig te observeeren, ten einde voor een aanstaande uitbarsting te kunnen waarschuwen.

Zutphen.

Dr. A. J. C. Snijders

(Telegraaf.)

Prof. Petroenkewitsj, een der voornaamste constitutioneel-democraten. vroeg het eerst het woord. Hij noemde het een plicht van eer en waardigheid, dat het eerste vrije woord gewijd wordt aan hen, die voor de vrijheid van hun vaderland hun eigen vrijheid hebben opgeofferd. (Stormachtige bijval.) Alle gevangenissen zijn overvol; duizenden handen strekken zich, om vrijheid smeekend naar de Doema uit. Het is plicht alles in te spannen, opdat de vrijheid, die Rusland zich heeft veroverd, geen nieuwe offers meer koste [luide toejuichingen] en vrede en eendracht worde bevorderd. Ofschoon deze quaestie bij andere debatten ter sprake zal komen, is het toch onmogelijk de luide kreet des harten te onderdrukken en de quaestie niet reeds nu aan de roeren. Rusland eischt invrijheidstelling der gevangenen. (Luide bijval).

Indien er politie in de zaal was, zal deze zich wel slechts met moeite ervan hebben kunnen weerhouden om de vergadering, waarin zoo boud gesproken werd, te ontbinden......... Maar dit ging nu eenmaal niet.

Na dit „eerste vrije woord" betuigde president Moeromtsef zijn dank aan de afgevaardigden voor zijn verkiezing tot voorzitter. De arbeid van de Doema zal worden verricht, zei hij, op den grondslag van achting voor de praerogatieven van den constitutioneelen heerscher en volledige vernieuwing der regeering. (Gejuich).

Hierop werd deze eerste zitting gesloten.

Bij het verlaten van het gebouw werden de afgevaardigden overal weer toegejuicht. Petroenkewitsj hield van het balkon eener societeit een vurige reden tot de menigte, verscheidene andere afgevaardigden spraken op straat het volk toe. Geen ruststoringen hadden plaats. Eenige volksmenners hielden op straat toespraken, maar de overheid liet hen begaan. De huizen op het Nefskiprospekt waren versierd en het volk beschouwde den dag als een feestdag.

Daar de voorzitter zich aan den Keizer moest voorstellen, had de eerstvolgende zitting een dag later plaats.

Talrijke steden in de provincie hadden zich op dezen Doema-dag rijk met vlaggen getooid; overal hadden plechtige godsdienstoefeningen plaats. Handelskantoren, scholen en winkels bleven den geheelen dag gesloten. In Simbirsk en Kazan is het intusschen weer tot botsingen tusschen het volk en de politie gekomen, waarbij een aantal personen gewond zijn. Dit hoort er in Rusland nu eenmaal bij.

De nieuwe Rijksraad heeft ook een vergadering gehouden, waarin graaf Solski, een begrotingstoespraak voorlas, waarin hij er op wees, dat den Rijksraad een gewichtige taak wachtte, daar de nieuwe denkbeelden in overeenstemming moeten gebracht worden met de oude grondslagen waarop Rusland berust en met de eischen van een gezonde ontwikkeling van den staat. Hij eindigde met het uitspreken van den wensch, dat de arbeid van den Rijksraad zegenrijk moge zijn.

De Russische pers is volstrekt niet onverdeeld ingenomen met den nieuwen staud van zaken. De „Wolna" zegt, dat de bourgeoisie zich met de regeering heeft verbonden en thans het verbroederingsfeest vierde, dat echter in werkelijkheid beider uitvaart vormde. 't Is te hooren, dat die „Wolna" socialistisch is.

De (Duitsche) „St. Petersburger Zeitung" zegt onder het opschrift „Kwade voorteekenen": „Zoolang de constituitioneele wetten geen wetten, maar onaantastbare bevelen zijn, waaraan de volksvertegenwoordiging niet mag roeren, zoolang zijn ook de organen der volksvertegenwoordiging niets meer dan op hooger bevel werkende overheden. Naast de agrarische omwenteling, die des te zekerder en elementairer zal zijn, naarmate men nu de boeren meer belooft, lijkt de revolutie van het kleine proletariaat klein en zwakjes, maar ook deze slaapt niet".

Regeeringsgezinde bladen zijn in hun nopjes. Mogen zij intusschen niet verzuimen de overheid voor te houden, dat alleen eerlijke en oprechte medewerking met de volksvertegenwoordiging een betere toekomst voor Rusland kan bestendigen.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1906.	Caracas	Zulia.	Philad.	Marcb.	Carcas.	Zulia.
Vertrekt van NEW-YORK	April 28	Mei 5	Mei 12	Mei 19	Mrt. 26	Juni 2
Komt aan te SAN JUAN	Mei 3		17		31	
Vertrekt van „	4		18		Juni 1	
Doet CURAÇAO aan	6		20		3	
Komt aan te LA GUAIRA	7	12	21	26	4	9
Vertrekt van „	9	13	23	27	6	10
Komt aan te PTO. CABELLO	10		24		7	
Vertrekt van „	11		25		8	
Komt aan te CURAÇAO	12	14	26	28	9	11
Vertrekt van „	13	21	27	Juni 4	10	18
Doet LA GUAIRA aan	14		28		11	
„ PONCE „						
„ SAN JUAN „	16		30		13	
Komt aan te NEW-YORK	21	28	Juni 4	11	18	25

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Merida	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia
Vertrekt van CURAÇAO	Mei 7	Mei 14	Mei 21	Mei 28	Juni 4	Juni 11
Komt aan te MARACAIBO	8	15	22	29	5	12
Vertrekt van „	11	19	25	Juni 2	8	16
Komt aan te CURAÇAO	12	20	26	3	9	17

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO